

STANOWISKO
Związku Powiatów Polskich
Warszawa, 8 lipca 2015 r.

**z sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie realizacji
roszczeń reprivatyzacyjnych przez jst**

Związek Powiatów Polskich apeluje o podjęcie zmian legislacyjnych, umożliwiających udzielenie ze strony Skarbu Państwa pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego, z tytułu realizacji przez nie roszczeń reprivatyzacyjnych spadkobierców, byłych właścicieli znacjonalizowanych nieruchomości.

Coraz powszechniejszym zjawiskiem staje się, zgłaszanie wniosków reprivatyzacyjnych przez spadkobierców osób, których nieruchomości zostały znacjonalizowane po II wojnie światowej. Na mocy ustawy z 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji utworzono Fundusz Reprivatyzacji, z przeznaczeniem na cele związane z zaspokajaniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa poprzez m.in. wypłatę odszkodowań. Jednakże, zgodnie z interpretacją Ministerstwa Skarbu Państwa, w przypadku gdy możliwy jest zwrot w naturze własnej nieruchomości dawnym właścicielom lub ich następcom prawnym, nie ma prawnej możliwości wykorzystania środków Funduszu Reprivatyzacji.

Roszczenia kierowane są również w stosunku do jednostek samorządu terytorialnego, które przejęły część tego mienia. W tym miejscu warto zasygnalizować, że w dużej mierze nieruchomości te są wykorzystywane do prowadzenia działalności użyteczności publicznej w obszarze edukacji (szkoły, ośrodki wychowawcze), pomocy społecznej (domy dziecka, domy pomocy społecznej, domy samopomocy). Jednostki samorządu terytorialnego poniosły znaczne koszty na modernizacji posiadanych obiektów, tak by spełniły warunki odpowiadające współczesnym standardom.

Samorządy nie są już w stanie samodzielnie poradzić sobie z realizacją roszczeń potomków dawnych właścicieli. W szczególności nie mają wystarczających środków finansowych na stworzenie nowej bazy lokalowej dla już funkcjonujących jednostek, w miejsce nieruchomości zwróconym spadkobiercom dawnych właścicieli. W konsekwencji samorządy stają przed trudnymi decyzjami likwidacji placówek, które od wielu lat służyły zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.

Dalsza bezczynność instytucji państwowych, odpowiedzialnych za przygotowanie projektów aktów prawnych i stanowanie prawa w Polsce, w omawianym obszarze jest nie do zaakceptowania.

Przypominamy, iż zgodnie z art. 167 ust. 1 jednostkom samorządu terytorialnego zapewnia się udział w dochodach publicznych, odpowiednio do przypadających im zadań. W sytuacji, w której przy zachowaniu dotychczasowego zakresu zadań następuje znaczne uszczuplenie majątku służącemu ich realizacji ustawodawca nie może pozostawać obojętny.

Oczekujemy uregulowania zasad zwrotu majątku, który uwzględni nie tylko interesy spadkobierców dawnych właścicieli ale również potrzeby lokalnych społeczności oraz wprowadzenie właściwych instrumentów wsparcia finansowego dla samorządów, które zmuszone są do realizacji wniosków reprivatyzacyjnych.

Należy podkreślić, że przeprowadzenie reprivatyzacji leży w interesie państwa polskiego. Brak ustawowej regulacji tej problematyki będzie skutkowało znacznie większym obciążeniem dla finansów publicznych niż przeprowadzenie reprivatyzacji choćby w ograniczonym zakresie.

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn